

Svenska kulturlandskap

Inbjudan: lieslåtterkurs

15 juni 2023

i kulturreseptatet Stensjö by i östra Småland

Stensjö by

Hela byn med alla sina marker ägs av [Vitterhetsakademien](#) i Stockholm. Sedan år 2020 är hela området ett [kulturreseptat](#). Byggnader, trädgårdar och marker sköts med tidigt 1900-tal som huvudinriktning.

Ängshävd och lieslåtter

Traditionellt har allt vinterfoder bärgats i ängsmark, inte på åker. Att slå med lie har därför varit en absolut nödvändig del av svenskt jordbruk. Så har det varit sedan åtminstone järnålder, fram till början av 1900-talet, då slåtermaskiner började användas.

Idag handlar det om att hålla kunskaperna levande, trots att lien inte längre behövs i jordbruket. I vissa ängsmarker är lien ändå faktiskt bättre än maskiner. Själva kunskapen är också ett arv i sig, att förvalta.

Lien

En lie består av orv, handtag, fästen och själva liebladet. Det finns ett antal olika traditionella varianter, i olika delar av landet. Även brynen kan vara av olika typer. Sedan ett antal år finns även liar från Centraleuropa att köpa i Sverige. Ta gärna med egen lie om du har, så kan vi titta på olika typer tillsammans.

Stensjö by

Lieblad med stålsatt egg

Liebladet vässas

I norra Europa och Sverige har man traditionellt använt sig av lieblad med stålsatt egg.

De vässas på sandsten. De är smidda i tre lager, med hårt stål i mitten och segare stål ovan och under. Sådana lieblad tillverkades av lokala smeder över hela landet. Senare kom vissa större bruk att förse jordbruket med lieblad. Ett av de mer kända är Igelfors bruk i nordvästra Östergötland. Den här tillverkningen upphörde under 1900-talet. Idag finns bara någon enda liesmed kvar i landet. Det här betyder att om man hittar äldre lieblad i någon lada, då ska man ta vara på dem. Det gör inte så mycket om de ser rostiga och fula ut, det går oftast att vässa fram eggen ändå.

Kursen

Vi kommer att fokusera på hur man hanterar det traditionella nordiska liebladet. Det handlar om hur man vässar och bryner bladet, men också om hur man fäster det i orvet, ställer in det och slår med det. Lärare: Hjalmar Croneborg.

Läs mer om traditionell ängshävd på nätverket [Svenska kulturlandskaps webbplats](#).

Anmäl dig

- senast fredag 2 juni

Länk till anmälan [här](#).

Frågor? Vänd dig till Adam Nilsson vid Stensjö by (se nedan).

När, var, hur?

Torsdag 15 juni kl. 09.30 – 17.00.

Plats: Stensjö by

Resa

Information om hur man tar sig till Stensjö by hittar du [här](#).

Reser du kollektivt så kan du ta [buss 160](#) från Oskarshamn busstation på förmiddagen. Gå av vid hållplats Ängelstorp. Sedan är det ett par kilometer att gå, så hör gärna av dig så hämtar vi.

Mat

Ingår - ordnas gemensamt för alla deltagare.

När du anmäler dig, meddela om du önskar särskild kost av något slag!

Kostnad

500 kr.

Kontaktpersoner - Stensjö by

Markägaren [Vitterhetsakademin](#) i Stockholm.

Kontaktperson: Adam Nilsson. E-post. adam.nilsson@vitterhetsakademien.se. Tel. 073-267 57 16.

Karta

